

Perles d'estiu

He corregit, al llarg de més de quaranta anys de professió docent, innumbrables exàmens de revàlida, de preuniversitari, d'accés a la universitat i d'altres semblants, on la suposada *maduresa* dels estudiants sembla que s'ha de manifestar amb alguna claredat, cosa generalment irreal, pura fantasia, tal com es mostra un any rere un altre. D'altra banda, l'estat i condició de les idees que el comú dels estudiants posseeixen es manifesta de tant en tant en els disbarats habituals i sovint còmics d'alguns d'aquests exàmens. Abans de la universitat i dins, com aquella senyoreta que, en un curs de cultura clàssica, començà una resposta amb aquesta afirmació contundent: "La lengua de los griegos era el latín", i després vingué a protestar-me pel suspens. A França, els diaris encara tenen el costum de publicar algunes perles seleccionades de les proves del *Baccalauréat*, el cèlebre i suposadament seriosíssim examen nacional. Com ara el del passat mes de juny, en les proves de filosofia, que allà no són cap broma, i que hom espera que demostrin el profit intel·lectual dels estudiants. Un corrector de la Universitat de Poitiers ha revelat algunes d'aquestes perles, en les redaccions sobre dos temes ben representatius: "Poden existir desigs naturals" i "Treballar, és únicament ser útil?". Imagine els alumnes, joves de divuit anys que han hagut de llegir els seus clàssics, que han completat aquella educació de liceu francès tan racional i tan completa, meditant llargament sobre el paper. Fins que un escriu: "Els desigs naturals canvien. Per exemple, per a una família que viu a l'Àfrica, els desigs naturals són dormir i menjar, perquè Àfrica viu encara de manera salvatge. Però per a un francès molt més evolucionat, seran tindre un cotxe, una rentadora i un guarda-roba molt gran." Com a ideologia, com a informació ben assimilada, com a visió del món i de la humanitat, no està gens malament: això mateix deu pensar un percentatge molt considerable de la població europea, joves i grans, i amb

Joan Francesc Mira

perles com aquesta es podrien fer molts collars. Més prop de la psicologia de les emocions, un altre jove prometedor escriu: "Segons Rousseau, val més somniar els propis desigs que satisfer-los. És per això que ell sempre va viure sol i

desgraciat." Satisfem, doncs, els desigs, si volem viure feliços i en bona companyia: somniar-los és inútil i perjudicial, i això explica, sense dubte, una bona part del funcionament de l'economia universal: consumiu veloçment, no espereu, no penseu. El (o la) estudiant no era tan idiota com pareix.

Encara sobre el tema del desig, un (o una?) dels examinats afirma: "Els homes utilitzen les paraules per a expressar el seu desig, i els animals utilitzen els crits. Excepte quan les persones tenen relacions *sexuals* amb l'objectiu d'obtenir plaer i no amb l'objectiu de fer criatures: utilitzen els crits perquè llavors l'home és considerat com un animal." No és una estupidesa, en el fons, és una visió canònica de la moral sexual, la mateixa dels cardenals i els bisbes: quan el sexe no busca fills, és una cosa animal, i per això provoca aquells crits que sabem. Quant a la utilitat del treball, hi ha algunes idees clares. No sempre és únicament útil, explica un batxiller, ja que, com en el cas de les prostitutes, es pot perfectament unir "l'utile à l'agréable". El xicot (segur que era mascle) deu haver vist *Pretty woman*, i no té més fonts de referència, cosa més habitual del que sembla. I un altre, més polític, explica: "Si el treball ens fa útils, llavors per què tanta gent no se n'adona i prefereix aprofitar-se del sistema rebent els diners dels altres sense treballar (em referesc a l'atur)?" Quins comentaris ha sentit a casa o al carrer, l'examinat? Els mateixos que una gran part de la població, no hi ha cap dubte. I la perla de les perles, aquesta: "La prova que el treball no és útil, és que Jesucrist no va treballar mai. Va viatjar de poble en poble per escampar l'amor, però no treballà mai. Ara bé, ningú no ha estat més útil que ell: això no ho discutirà ningú." No sé quina nota va traure l'examen: jo li hauria posat un excel·lent.

"Si el treball ens fa útils, llavors per què tanta gent no se n'adona i prefereix aprofitar-se del sistema rebent els diners dels altres sense treballar (em referesc a l'atur)?" Quins comentaris ha sentit a casa o al carrer, l'examinat? Els mateixos que una gran part de la població, no hi ha cap dubte"